

תלמוד בבלי, מסכת יומא, ט: Babylonian Talmud Yoma
Expectations and reaching out | ציפיות והושטת יד

"Why is a reaching hand
Not meeting a sister hand?" (Rachel, Locked Garden)

"מדוע יד מושטת
לא פוגשת יד אחות?" (רחל, גן נעול)

Reish Lakish (A sage from Eretz Israel) was swimming in the Jordan River.

Rabba bar bar Ḥana (A sage from Babylon) came and gave him a hand to help him out.

Reish Lakish said to him: My God! I hate you Babylonians,

As it is written:

"If she be a wall - we will build a silver turret upon her,

if she be a door - we will cover her with boards of cedar" (Song of Songs 8:9).

This is the meaning of the verse as it applies to the Jewish people:

Had you rendered yourselves a solid bloc like a wall and all ascended to Eretz Yisrael in the days of Ezra* - you would have been likened to silver, which rot does not infest, in the sense that you would have merited experiencing the Divine Presence in all its glory.

Now that you ascended like doors, and only some of you came to Eretz Yisrael - you are likened to cedar, which rot infests, and you merit experiencing only partial revelation of the Divine Presence.

*Ezra the scribe: one of the leaders of the Jews in Persia in the 5th century BC. Led the aliyah to Eretz Yisrael after the declaration of Cyrus, king of Persia, which allowed Jews to emigrate there.

ריש לקיש (חכם ארץ ישראל) היה שוחה בנהר הירדן.

בא רבה בר בר חנה (חכם בבלי) והושיט לו יד כדי לסייע לו לצאת מהמים.

אמר לו ריש לקיש: אלוהים! אני שונא אתכם הבבליים.

כמו שנאמר:

"אם חומה היא – נבנה עליה טירת כסף

ואם דלת היא – נצור עליה לוח ארז" (שיר השירים ח:ט)

וכך משמעות הכתוב – זוהי פניה לכנסת ישראל:

אם עשיתם עצמכם כחומה, כגוש חזק אחד, ועליתם כולכם בימי עזרא* - נמשלתם ככסף, שאין רקב שולט בו והריכם ראויים להשראת שכינה באופן מלא/

עכשיו שעליתם כדלתות, כלומר: מעט ולא כולם – נמשלתם כארז, שהרקב שולט בו ואינכם ראויים אלא להשראה חלקית".

*עזרא הסופר: ממנהיגי היהודים בפרס במאה ה-5 לפנה"ס. הוביל את העלייה לארץ ישראל לאחר הצהרת כורש, מלך פרס, שאפשרה ליהודים לעלות

1. Literal meaning: What does Rabba Bar Bar Ḥana want? What is Reish Lakish's claim?
2. What do you think led Reish Lakish to respond the way he did?
3. Although Rabbi Bar Bar Hanna's response is not recorded, how do you think he would have responded? What would your response be, if you were in his place?
4. Fast-forward 1500 years: Is there a similar outreach among the communities today? Who reaches out and what is the reaction? What are the mutual expectations?

תלמוד בבלי, סוכה כ. Babylonian Talmud
מרכז ופריפריה | Center and Periphery

Resh Lakish (A sage from Eretz Israel) said: May I be atonement for R. Hiyya and his sons. For in ancient times when the Torah was forgotten from Israel - Ezra came up from Babylon and established it it was again forgotten - Hillel the Babylonian came up and established it. again was it forgotten - R. Hiyya (From Babylon) and his sons came up and established it

1. According to Reish Lakish, what is the relationship between the two centers?
2. What could the sages of the Land of Israel have answered? What could have been written in the Jerusalem Talmud about that question?
3. Fast-forward 1500 years: Is there a resemblance to the relationship today? Between the two communities, who is the center and who is the periphery? Who "re-establishes" the Torah for whom?

1. פשט: מה רוצה רבה בר בר חנה? מה הטענה של ריש לקיש?
2. מה הוביל את ריש לקיש להגיב כפי שהגיב?
3. תגובתו של רבה בר בר חנה לא רשומה, איך נראה לכם. שהוא הגיב? איך אתם. הייתם מגיבים. ות במקומו?
4. 1500 שנה קדימה: האם יש הושטת יד בין הקהילות היום? מי מושיט יד ומה התגובה? מה הציפיות ההדדיות?

דָאָמַר רִישׁ לְקִישׁ (חכם ארץ ישראל): הֲרִינִי כְפָרַת רַבִּי חִיָּיא וּבְנָיו, שְׁבַתְחֵלָה כְּשֶׁנִּשְׁתַּכְּחָה תּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל — עָלָה עֶזְרָא מִבָּבֶל וַיִּסְדָּהּ. חֲזָרָה וְנִשְׁתַּכְּחָה — עָלָה הִלֵּל הַבְּבֵלִי וַיִּסְדָּהּ. חֲזָרָה וְנִשְׁתַּכְּחָה — עָלוּ רַבִּי חִיָּיא (מבבל) וּבְנָיו וַיִּסְדּוּהָ.

1. מה מערכת היחסים בין שני המרכזים לפי ריש לקיש?
2. מה היו יכולים לענות חכמי ארץ ישראל? מה יכול היה להיות כתוב בתלמוד הירושלמי בנוגע לשאלה הזו?
3. 1500 שנה קדימה: האם יש דמיון למערכת היחסים היום? מי במרכז ומי בפריפריה? מי "מייסד" את התורה בשביל מי?

תלמוד בבלי, מסכת ברכות סג.-: Babylonian Talmud

סמכות ויחסי כוחות | Authority and power relations

When Ḥanina, son of Rabbi Yehoshua's brother, went to the Diaspora, Babylonia, he would intercalate years and establish months outside of Eretz Yisrael*. Because Judaism in Eretz Yisrael had declined in the wake of the bar Kokheva rebellion, he considered it necessary to cultivate the Jewish community in Babylonia as the center of the Jewish people. Among other things, he intercalated the years and established the months even though the halakha restricts those activities to Eretz Yisrael.

Eventually, the Sages of Eretz Yisrael sent two Torah scholars after him, Rabbi Yosei ben Keifar and the grandson of Zekharya ben Kevutal.

When Ḥanina saw them, he asked them: "Why did you come?"

They responded: "We came to study Torah".

Since he saw his standing enhanced by the Sages of Eretz Yisrael coming to study Torah from him, he proclaimed about them: "These people are eminent scholars of our generation, and their fathers served in the Temple".

These two scholars, however, began to dispute every decision Ḥanina rendered in response to questions raised in the study hall.

He ruled it impure - ruled it pure;
he prohibited it - they permitted it.

Eventually, he proclaimed about them: "These people are worthless. They are good for nothing and they know nothing".

They said to him: "You have already built up our names and glorified us; you cannot now demolish. You have already built a fence and you cannot break through it".

כשירד חנינא בן אחי ר' יהושע לגולה (לבבל), היה מעבר שנים וקובע ראשי חודשים* בחוץ לארץ, שכן היהדות בארץ נחלשה לאחר מלחמת בר כוכבא והוא ראה לנכון לבנות מרכז יהודי בבבל, ובין השאר היה מעבר שנים וקובע חודשים אף שלהלכה אין עושים כן אלא ביהודה.

לאחר זמן, שגרו אחריו חכמי ארץ ישראל שני תלמידי חכמים: את ר' יוסי בן כיפר, ואת בן בנו של זכריה בן קבוטל.

כיון שראה אותם חנינא אמר להם: "למה באתם?"

אמרו לו: "ללמוד תורה באנו".

כיון שראה שיכול להתחזק עמדם – שכן חכמי ארץ ישראל באים ללמוד תורה מפיו. על כן הכריז עליהם: "האנשים הללו הם גדולי הדור, הם ואבותיהם שמשו בבית המקדש".

ואולם, החכמים הללו, בכל שאלה שהובאה לדיון בבית המדרש של חנינא בן אחי ר' יהושע, חלקו על מה שפסק, התחיל מטמא – והם מטהרים
הוא אוסר – והם מתירים.

הכריז עליהם: "אנשים הללו של שוא הם, של תהו הם, ואינם יודעים מאומה".

אמרו לו: "כבר בנית את שמנו וגידלתי אותנו ואין אתה יכול לסתור, כבר גדרת ואי אתה יכול לפרוץ".

He said to them: "Why is it that when I rule something impure, you rule it pure; when I prohibit it, you permit it?"

They said to him: "We do this because you intercalate the years and establish the months outside of Eretz Yisrael".

He said to them: "Didn't Rabbi Akiva ben Yosef (A famous Eretz Israel sage) also intercalate years and establish months outside of Eretz Yisrael?"

They replied to him: "Leave the case of Rabbi Akiva, as, when he left, he did not leave behind anyone as great in Torah as he in Eretz Yisrael".

Rabbi Ḥanina said to them: "I also did not leave behind anyone as great as me in Eretz Yisrael".

They said to him: "The kids who you left behind have grown into goats with horns; they are greater than you are. And they sent us to you, and this is what they said to us: 'Go and tell him in our name: If he obeys - fine; and if he does not obey - he will be ostracized.

And in order to underscore this, tell our brethren in exile: "If they obey the Sages of Eretz Yisrael to excommunicate Ḥanina - fine;

and if they do not obey us - it is as if they are seceding from the Jewish people. They should climb a mountain; Aḥiya, one of the leaders of the Babylonian Jewish community, will build an altar, Ḥananya, son of Rabbi Yehoshua's brother, who was a Levite, will play the lute, and all will proclaim heresy and say that they have no portion in the God of Israel.

This message had a profound impact on the people, and immediately the entire nation burst into tears, saying: "God forbid. We do have a portion in the God of Israel".

They reconsidered their plans to establish Babylonia as the center of the Jewish people.

* Would make decisions re the Hebrew calendar (e.g. holiday celebrations etc.), which under the auspices of the main Rabbinic authority of their time

אמר להם: "מפני מה אני מטמא ואתם מטהרים, אני אוסר ואתם מתירים?"
אמרו לו: עושים אנו כן מפני שאתה מעבר שנים וקובע את ראשי החודשים בחוץ לארץ.

אמר להם: "והלא עקיבא בן יוסף, ר' עקיבא (חכם ארץ ישראל מפורסם), אף הוא היה מעבר שנים וקובע חודשים בחוץ לארץ!"

אמר לו: "הנח לר' עקיבא – שלא הניח גדולים כמותו בתורה בארץ ישראל".

אמר להם: "אף אני לא הנחתי כמותי בארץ ישראל"

אמרו לו: "גדיים (צעירים) שהנחת נעשו תישים בעלי קרנים (חכמים גדולים), ועתה הם גדולים ממך, והם שגרונו אצלך, וכך אמרו לנו: אם ישמע לנו – מוטב, ואם לא ישמע – יהיה בנידוי".

ובנוסף לכך, כדי להדגיש את הדבר אמרו לאחינו שבגולה:

"אם תשמעו לחכמי ארץ ישראל הדורשים לנדות את חנינא – מוטב

ואם לא תשמעו, ותסרבו לנדותו – הרי אתם כפורשים מעם ישראל. תעלו להר מסוים בסביבות בבל, אחיה (אחד מגדולי בבל) יבנה מזבח, חנניה (בן אחי ר' יהושע, שהיה לוי) ינגן בכינור, ויכפרו כולם ויאמרו שאין להם חלק באלהי ישראל".

הדברים הללו עשו רושם גדול על העם, ומיד געו כל העם בבכיה ואמרו: "חס ושלום, יש לנו חלק באלהי ישראל".

ונתבטלה התכנית להקים את מרכז היהדות בבבל.

* היה מקבל החלטות על לוח השנה העברי שהיו באחריות הסמכות הרבנית המרכזית של הדור

1. Literal meaning: What is the debate between the sages of the Land of Israel and the sages of Babylon? What is everyone's claim?
2. What do you think about the actions of both parties?
3. What do you think about the final decision? Would you decide the same way?
4. Fast-forward 1500 years: Is there still a dynamic of power struggle between the two centers? Does it exist in our Mifgash?

1. פשט: מה הוויכוח בין חכמי ארץ ישראל לחכמי בבל? מה הטענה של כל אחד?
2. מה אתם חושבים וחושבות על ההתנהלות של שני הצדדים?
3. מה דעתכם לגבי ההכרעה הסופית? האם הייתם מכריעים ומכריעות באותה הצורה?
4. 1500 שנה קדימה: האם מתקיימת גם היום דינמיקה של יחסי כוחות בין שני המרכזים? האם היא קיימת במפגש שלנו?